

SECCIONS EDICIÓ IMPRESA EL PUNT AVUI TV MÉS

PORTADA LOCAL SOCIETAT SUCESSOS POLÍTICA ECONOMIA CULTURA EUROPA-MÓN COMUNICACIÓ OPINIÓ ESPORTS

PORTADA ART ARTS ESCÈNIQUES CINEMA CÒMIC CULTURA POPULAR LLIBRES MÚSICA PATRIMONI ALTRES

CULTURA LA BISBAL D'EMPORDÀ - 3 octubre 2010 2.00 h

JOSEP GISPERT TENORA SOLISTA DE LA PRINCIPAL DE LA BISBAL

"Ara funcionen massa cobles i no hi ha feina per a totes"

■ LA TENORA

- Aquest és l'instrument pel qual passarà a la història Josep Gispert, que aquesta temporada es retira de la Principal de la Bisbal



Josep Gispert. JULIETA SOLER.

**Fill de púbol**

Josep Gispert i Vila va néixer ara fa 60 anys (concretament, els farà el 6 de desembre) a Púbol, un poble que, com ell recorda, Dalí va posar al mapa. Des del 1979 viu a Torroella de Montgrí. Va estudiar al Conservatori de Girona i al Liceu, i ha format part de diverses cobles: la Moderna de la Bisbal, la Principal de Llagostera, la Principal de Girona, els Montgrins i, des de fa 28 anys, la Principal de la Bisbal, de la qual ara es retira com a tenora solista. És professor del Conservatori de Girona i de l'Escola Conrad Saló de la Bisbal d'Empordà. Ha escrit algunes sardanes, però subratlla que ell no es considera compositor.

XAVIER CASTILLÓN - LA BISBAL D'EMPORDÀ

Feia dies que, en el món sardanístic, es parlava del relleu que aviat es produirà a la Principal de la Bisbal: el seu tenora solista durant 28 anys, Josep Gispert i Vila (Púbol, 1950) es retira i serà substituït per un antic alumne seu, el bisbalenc Ferran Miàs, pro-

La continuïtat està completament garantida. Si la cosa peta, serà per la crisi. Per manca de músics no serà. N'hi ha molts de

vinent de la Jovenívola de Sabadell. Gispert deixa la música en directe, però no la docència. Dins del món de la cobla ha arribat al lloc més alt que pot ocupar un tenorista. El nom de Josep Gispert ja s'ha afegit, per mèrits propis, al d'Albert Martí, Josep Coll i Ricard Viladesau, el seu mestre, en la llarga història de la Principal de la Bisbal.

joves, i estan ben preparats

Per què plega?

Perquè aviat faré 60 anys i ja estic una mica cansat de voltar món. La meua idea inicial era deixar la cobla als 55 anys, així que encara he fet una pròrroga de 5 anys. Aquesta és una feina pesada, sobretot a les nits, però també m'ho he passat molt bé.

Què farà a partir d'ara?

Evidentment, no deixo la Principal de la Bisbal per marxar a una altra cobla orquestra. Tinc molta feina a l'escola de cobla del Conservatori i a l'escola Conrad Saló de la Bisbal. Durant molts anys he combinat les actuacions amb la docència, que m'agrada molt.

Són compatibles l'escenari i l'aula?

Es poden compaginar força bé, perquè amb la cobla treballem sobretot els dos mesos d'estiu i els caps de setmana. En tot cas, si sumes les dues coses, és un ritme bastant intens. Per això ara he optat per l'opció més pràctica. La docència té horaris més normals que l'orquestra.

Com va començar en l'ofici de músic?

Jo vaig començar a tocar als 16 amb la Moderna de la Bisbal. Hi vaig estar dos anys. Vaig passar dos anys més amb la Principal de Llagostera i, a continuació, quatre anys amb la Principal de Girona, amb la *mili* pel mig. Després vaig entrar als Montgrins i, al cap de vuit anys, em vaig incorporar a la Principal de la Bisbal, de la qual he format part durant 28 anys. Sembla que la meta principal d'un tenorista és la Principal de la Bisbal.

La tenora ha estat el seu principal instrument, però no l'únic.

El format de cobla orquestra t'obliga a tocar altres instruments. Jo vaig començar amb Jaume Ponsatí, de la Bisbal, que ens preparava per tocar amb una cobla orquestra, tant la part clàssica com el ball i la sardana. Inicialment, jo vaig triar el violí per al clàssic, el saxo per als ballables i la tenora. Al cap d'un temps vaig agafar la flauta travessera i vaig deixar el violí, que no m'agradava. No hi ha dubte que la tenora ha estat l'instrument fonamental en la meua carrera, però la flauta travessera també m'apassiona.

Com ha vist evolucionar la tenora com a instrument?

La tenora havia estat molt estancada: els músics la tocaven bé, però hi havia instruments deficients, sobretot pel que fa a l'afinació. La tenora té els seus orígens en la xeremia, un instrument d'origen medieval en què l'afinació, per dir-ho d'alguna manera, no ve d'un pam. L'any 2000, aprofitant la commemoració dels 150 anys de la tenora, es va fer un gran pas endavant: lutiers i músics es van trobar per veure quins defectes tenia l'instrument, i en aquesta última dècada la tenora ha evolucionat molt en afinació.

Qui ha fet aportacions interessants en aquest terreny?

Josep Coll (1893-1965) ja va idear una tenora metàl·lica amb un sistema Boehm, com el del clarinet, i altres lutiers com ara el tenorista i rellotger Joan Fabra (1895-1978) també van intentar fer instruments més perfeccionats. Posteriorment, lutiers com ara Pere Pardo, Pau Orriols, Miquel Puig-dellívol i Alfons Sibila han treballat molt per resoldre els problemes d'afi-

nació i timbre, i els músics els hem anat aconsellant. Fins i tot, un catedràtic de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona ha estat treballant per aconseguir una tenora perfecta.

No és perfecta tal com és, amb les seves peculiaritats?

Sí, això és cert, però encara li falten alguns petits retocs. Tal com està, sona molt bé i està força ben afinada, tot i que, en realitat, no existeix un instrument ben afinat del tot: qui l'ha d'afinar és l'intendent. Ara sents cobles desafinades i abans també n'hi havia.

La Principal de la Bisbal s'ha aliat amb l'Orquestra de Cambra de l'Empordà per crear la Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya. Ha estat una simbiosi complicada?

Al principi semblava que no podria funcionar: un casament que seria un divorci l'endemà. I resulta que casa molt bé. La cobla ha adaptat el seu volum sonor al de l'orquestra de cambra. Ja hem presentat dos discos i ara està a punt de sortir el tercer, que presentarem el 26 de novembre a l'Auditori de Girona. Crec que la simfònica sona molt bé i que encara pot millorar si continua aquesta col·laboració.

Per tant, creu que la tenora es podria integrar algun dia en una orquestra simfònica convencional, com un instrument més?

Abans era impossible que la tenora s'ajuntés amb els instruments clàssics com ara la flauta, el clarinet i el saxòfon, però gràcies a les millores que esmentàvem abans cada vegada és més factible. Estic convençut que una simfònica podria tenir una tenora en plantilla, per tocar de tant en tant obres de compositors catalans. Només s'hauria de canviar una mica la manera de tocar l'instrument, perquè la tenora està pensada per tocar a la plaça i tocar fort. Però també falta que qui s'ho ha de creure s'ho cregui realment. Vull dir els de dalt. A França, on són molt patriotes amb les seves coses, ja s'hauria fet, si s'hagués plantejat un cas semblant. Perquè la tenora té un so únic i pot anar de les notes més greus a les més agudes. Té moltes possibilitats.

A més, en el seu cas, gràcies a la tenora ha viatjat força, no?

Amb la Principal de la Bisbal hem voltat molt, sobretot per tots els pobles de Catalunya. L'avantatge de la Principal és que té més nom i això fa que la gent t'ho valori tot molt més.

Això és important, amb tanta competència...

Actualment, funcionen massa cobles i orquestres. Tal com està el panorama, no hi ha prou feina per a totes.

Però hi ha prou músics que toquin la tenora i que garanteixin el relleu generacional?

Ara mateix crec que sí. Al Conservatori de Girona tenim quinze alumnes de tenora i, a l'escola Conrad Saló de la Bisbal, una desena. La continuïtat està completament garantida. Si la cosa peta, serà per la crisi. Per manca de músics, no serà. Estan sortint molts instrumentistes joves i molt ben preparats.

No sempre ha estat així.

No. Entre finals dels anys setanta i principis dels vuitanta semblava que les cobles haurien de plegar, perquè no sortien músics joves. La Diputació de Girona va començar a organitzar classes de tenora i tible. El mestre Ricard Viladesau s'encarregava d'aquestes classes a la capella de la Casa de Cultura, l'actual auditori Viader. Jo vaig ser el seu alumne des d'aquell moment i ell ha estat sempre el meu mestre musical. Quan ell es va posar malalt, jo vaig fer la seva suplència. I el 1985 vaig entrar com a professor de tenora, tible i flauta travessera al Conservatori de Girona.

Al principi no hi havia tants alumnes i només feia mitja jornada, però cada vegada l'ensenyament m'ha anat ocupant més temps. Un dels meus alumnes a l'escola Conrad Saló i al Conservatori ha estat Ferran Miàs, que em rellevarà a la Principal de la Bisbal com a tenora solista.

Què li sembla l'experimentació que estan fent els renovadors de la tenora?

És interessant el que estan fent músics com ara Jordi Molina i Jordi Paulí, sense oblidar tampoc les aportacions de la Companyia Elèctrica Dharma. Encara hi ha gent que crítica l'ús de la tenora fora del seu context *natural*, però jo veig tota aquesta experimentació com un avenç per a l'instrument. Ja sabem que la seva finalitat és tocar sardanes, però també pot fer moltes altres coses en àmbits diferents.

Sap si li preparen algun comiat especial a la Principal?

No ho crec, no s'acostumen a fer aquest tipus de coses en el món de les cobles. Jo ara continuaré tocant amb la Principal fins al carnaval. En principi, el meu últim concert serà el del diumenge de carnaval a Roses, tot i que la contractació encara no està tancada i potser sortirà alguna altra actuació el dimarts següent. És a dir, fins al dimarts de carnaval jo em dec a la Principal de la Bisbal. El dimecres, ja no.

I després no trepitjarà cap altre escenari?

Potser puntualment, si em conviden a fer alguna col·laboració. Hi ha un format en el qual sí m'agradaria aprofundir: el duet de tenora i orgue. A mitjan anys noranta vam iniciar una col·laboració en aquest sentit amb el mestre nord-català Max Havart (1924-2006). Ell era professor de tenora i tible al Conservatori de Perpinyà i havia escrit moltes peces per a piano i tenora, per als exàmens dels seus alumnes. Llavors vam pensar que la tenora i l'orgue casarien molt bé, perquè la tenora, quan fa els greus, és com un violoncel i, a més a més, al costat de l'orgue, la tenora pot continuar tocant amb tot el seu volum. Vam fer una dotzena de concerts de tenora i orgue amb Lídia Rifà, a la Catedral de Perpinyà i l'església nord-catalana de Sant Martí, però també a la Catedral de Barcelona i a Montserrat, i vam gravar un disc amb totes aquestes peces.

I van crear escola...

Gràcies al mestre Max Havart, vam ser pioners en aquest format, que després s'ha repetit bastant. Jo mateix he col·laborat amb diversos organistes i qui et diu que, ara que tindrè més temps, no torni a fer alguns concerts de tenora i orgue. Qui sap...

MÉS LLEGIDES

- 1. Rebuig europeu a la demanda de Valtònyc**
- 2. I no passarà res**
- 3. L'armada es retira sense trobar l'arma de Susqueda**
- 4. Andorra absol "el Rambo de la Cerdanya", a qui ja va expulsar**
- 5. Pressió contra la mobilització**